

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2023. január 31.

Európai Számvevőszék: Lassan halad a belső villamosenergia-piac kiépítése

- *A nemzeti villamosenergia-piacok integrálására irányuló projekt már 1996-ban elkezdődött*
- *Az uniós szabályok összetettsége és az irányítás hiányosságai miatt késik a teljes integráció*
- *A nagyobb árkonvergenciából származó gazdasági előnyök továbbra is kihasználatlanok*

Az Európai Számvevőszék jelentése szerint az ambiciózus tervek és néhány megtett intézkedés ellenére az Unió mindeddig lassan haladt a villamosenergia-piacok összekapcsolásával kapcsolatos célkitűzése felé, amelynek révén lehetővé válhatna, hogy az áram olcsóbban jusson el a lakossághoz és a vállalkozásokhoz. Az uniós irányítás hiányosságai és a határokon átnyúló kereskedelmet lehetővé tevő szabályozási eszközök összetett rendszere miatt egyre halmozódtak a nemzeti villamosenergia-piacok összekapcsolása terén tapasztalható késedelmek, ami miatt a piaci szabályok végrehajtása is lelassult. Kellő javulást az Európai Bizottság és az uniós energiaügynökség (ACER) által végzett piacfigyelés sem eredményezett. A piaci visszaélések és manipulációk korlátozását célzó felügyeleti intézkedések nem voltak elég messzemenőek, így az uniós villamosenergia-piac kockázataival kapcsolatos terhek oroszlánrésze tovább hárult a fogyasztókra.

Az Unió 1996-ban indította el a nemzeti villamosenergia-piacok teljes körű integrációjával kapcsolatos nagyszabású projektjét. A cél az volt, hogy a lehető legolcsóbb villamosenergia-árakat biztosítsa a fogyasztók számára, és biztonságosabbá tegye az Unióban az energiaellátást. Közel tíz évvel a projekt 2014-re tervezett befejezését követően azonban a piacot a gyakorlatban még mindig 27 nemzeti szabályozási keret irányítja. A jelenlegi energiaátlagok kapcsán mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy a nagykereskedelmi árak jelentős eltéréseket mutatnak a tagállamok között, a kiskereskedelmi árakat pedig még mindig erősen befolyásolják a nemzeti adók és a hálózati díjak, ami miatt nem marad kellő tér a versenynek.

„Az Unió szükséges és üdvözlendő ambíciói ellenére az európai villamosenergia-piacok integrációja lehetne sokkal mélyebb is – nyilatkozta Mihails Kozlovs, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – Az uniós lakosságot sújtó jelenlegi energiaárak és megélhetési költségek miatt még sürgetőbbé vált, hogy az Unió végre kiépítse belső villamosenergia-piacát.”

Néhány jelentős eredmény ellenére a nemzeti villamosenergia-piacok összekapcsolása felé lassú, ráadásul a különböző uniós régiók és piaci szegmensek tekintetében egyenetlen volt a haladás a 2015–2021-es időszakban. Az – egyébként kötelező erejű – uniós iránymutatások egyikének sem tettek eleget teljes mértékben a tagállamokban, és nem történt jelentős előrelépés a határokon átnyúló átviteli kapacitás növelése terén sem. A számvevők szerint a késedelmeket a Bizottság által választott szabályozási eszközök – nevezetesen a feltételek és módszertanok elfogadása útján végrehajtott hálózati iránymutatások – okozzák, amelyek a jóváhagyás

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

felelősségét a nemzeti szabályozó hatóságokra és az ACER-re helyezik át. Mindez rendkívüli bonyodalmakhoz és késedelmekhez vezetett a határokon átnyúló kereskedelemre vonatkozó szabályok harmonizációja terén. A számvevők hangsúlyozzák, hogy hatásvizsgálatában a Bizottság nem elemezte kellőképpen az általa bevezetett piactervezés és az irányítási döntések hatásait. Annak nyomon követése, hogy a tagállamok egységesen érvényesítik-e a szabályokat, nagyrészt az ACER feladata lett. A számvevők megállapították azonban, hogy az ACER nyomon követési és beszámolási tevékenysége elégtelen volt, különösen azért, mert nem rendelkezett kellő mennyiségű adattal, erőforrásai szűkösek voltak, és a Bizottsággal sem volt megfelelő a koordináció.

Mindemellett a piaci visszaélések és manipulációk felderítésére és megakadályozására irányuló piacfelügyelet sem volt teljes körű. A számvevők megállapították, hogy az ACER adatgyűjtési módszere nem volt átfogó, és az összegyűjtött adatok értékelése a visszaélésszerű magatartásformáknak csak egy kis részére terjedt ki. Az ACER nem biztosított elegendő forrást az adatok elemzésére és nem tudta támogatni a gyaníthatóan határokon átnyúló piaci visszaélésekkel kapcsolatos, egyre növekvő mennyiségű eset kivizsgálását. A számvevők arra figyelmeztetnek, hogy a villamosenergia-termelők, -szolgáltatók vagy -közvetítők kihasználhatják a kiskapukat, vagy – ami még rosszabb – előfordulhat, hogy a tagállamok versenyeznek egymással, hogy minél megengedőbb környezetet biztosítsanak a piaci szereplőknek a bírságok és a végrehajtás tekintetében. Hozzá kell tenni, hogy az ACER nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy tagállami szinten biztosítsa a szabályok következetes végrehajtását.

Háttér-információk

Az energiapolitikával kapcsolatos felelősséget az Unió és tagállamai megosztva viselik. A határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelemnek lehetővé kell tennie, hogy az Unió egész területén a lehető legolcsóbban juttassák el a villamos energiát a vállalkozásokhoz és a lakossághoz. A számvevők megvizsgálták, hogy a Bizottság szabályozási megközelítése és az ACER piacfelügyelete hozzájárult-e a megfelelően működő belső villamosenergia-piacca kapcsolatos uniós célkitűzéshez. A számvevők a 2015 és 2021 vége közötti időszakot, és elsősorban a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokat vették figyelembe.

„A belső villamosenergia-piac integrációja: Összetett jogi struktúra, késedelmek, irányítási hiányosságok és nem teljes körű piacfelügyelet hátráltatják az ambiciózus célkitűzés maradéktalan megvalósítását” című, 03/2023. sz. különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A sajtó rendelkezésére áll

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502